

SON BİR YILDAKİ SİGORTA PRİMİ VE İDARİ PARA CEZASI BORÇLARINDA YENİ TAKSİTLENDİRME UYGULAMASI

Mehmet Emre DİKEN*

ÖZ

Bilindiği üzere sosyal güvenlik borçlarının büyük bir kısmı 6183 sayılı Kanun kapsamında takibi yapılmaktadır. İşveren, sigortalı, hak sahibi üçüncü kişi ya da diğer kişilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlarının taksitlendirmesi belli dönemlerde Torba Kanun denilen düzenlemelerle yapılmakla birlikte, bunun dışında kalan dönemlerde 6183 sayılı Kanunun 48. inci maddesi uyarınca yapılmaktaydı. Zira 6183 sayılı Kanunun 48. inci maddesi uyarınca taksitlendirme yapmak zaman zaman yürürlüğe giren Torba Kanunlar uyarınca taksitlendirmelere göre daha zor ve daha maliyetli olduğundan çok fazla tercih edilen bir taksitlendirme yöntemi değildi. 18.05.2017 tarihli 7020 sayılı Kanunla 6183 sayılı Kanuna 48/A maddesi eklenerek belirli kamu borçları için var olan taksitlendirme uygulamasına ilave olarak daha kolay ve daha az maliyetli olacak yeni bir taksitlendirme modeli daha yürürlüğe konulmuştur. Aynı Kanunla 5510 sayılı Kanunun 88. inci maddesinin onaltıncı fıkrasına ekleme yapılarak yeni taksitlendirme modeli bazı sosyal güvenlik borçları bakımından yasal dayanak kazanmıştır. Kurum da kendi alacaklarının bu kapsamda nasıl taksitlendirileceğini 15.11.2018 tarihli 2018/39 sayılı Genelgesiyle detaylı bir şekilde açıklamıştır. Bu yazımızda da yeni taksitlendirme uygulamasının esaslı noktaları anlatılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Yeni Taksitlendirme Uygulaması, Uyumlu Prim Borçlusu, Çok Zor Durum Hali, 6183-48/A

1. GİRİŞ

Kapsam ve süreyle sınırlı olması nedeniyle Torba Kanunlardan yararlanamayan borçlular, Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlarını taksitlendirmek istediklerinde 15.11.2018 tarihine kadar haklarında 6183 sayılı Kanunun 48. maddesi uygulanmaktaydı. Bu madde kapsamında taksitlendirme talebinde bulunulması durumunda 50.000 TL'yi aşan borçlarda teminat aranması, borçlara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı

* SGK Müfettişi

yerine enflasyon oranı uygulanmaması, tecil faiz oranının % 22¹ olması gibi sebeplerle bahsedilen taksitlendirme uygulamasının tercih edilmesini sınırlamaktaydı. 15.11.2018 tarihli 2018/39 sayılı Kurum genelgesiyle ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık kurumlar veya gelir vergisi mükellefi olan, başvuru tarihi itibarıyla Kurumda en az 3 yıldır tescilli işyeri dosyası bulunan ve bu süre zarfında prim hizmet bildiregelerini süresinde veren, mali tablo rasyolarından çok zor durumda olduğu anlaşılan işverenlerin (uyumlu prim borçlusu), başvuru tarihi itibarıyla son bir yılda tahakkuk eden ancak ödenmemiş prim ve idari para cezası borçları ile bunların gecikme cezası gecikme zammı borçlarını 60 aya kadar taksitlendirmektedir.

2. YENİ TAKSİTLENDİRME UYGULAMASININ KAPSAMI

Yeni taksitlendirme modeli (bundan böyle 48/A olarak ifade edilecek) uygulamasında ana para borç tutarı korunmakta, gecikme cezası gecikme zammı yerine yurtiçi üfe enflasyon oranı uygulanmakta, ayrıca çok zor durum derecesine göre belirlen taksit sayısı seçme hakkı verilerek borçlara tecil faizi uygulanmaktadır. 48/A kapsamındaki taksitlendirmenin nasıl yapılacağı yazımızın ilerleyen bölümlerinde detaylı olarak anlatılacaktır.

48/A maddesi kapsamındaki taksitlendirme uygulaması sadece uyumlu prim borçlusu olan işverenlerin, başvuru tarihi itibarıyla geriye doğru son bir yıl içinde tahakkuk eden sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ve bunlara isabet eden gecikme cezası ve gecikme zamlarını kapsamaktadır.

Ayrıca 48/A kapsamında taksitlendirmeden faydalanabilmek için borçların 01.01.2018 ve sonraki tarihlerde tahakkuk eden borçlar olması gerekmektedir. Başvuru tarihinden geriye doğru 1 yıllık süre 01.01.2018 tarihinden önceki bir tarihe rastlarsa bile, 01.01.2018 tarihinden önce tahakkuk eden borçlar yapılandırılmayacaktır. Ancak 23.01.2019 ve önceki tarihlerde Kuruma yapılan başvurularda 2017 yılının 12. nci ayında tahakkuk etmiş borçlar da bu kapsamda taksitlendirilebilecek.

Yukarıda belirtilen borç kapsamı dışında kalan genel sağlık sigortası borçları, yersiz ödeme kapsamındaki borçlar, sağlık hizmet sunucularının Kuruma olan sigorta primi ve idari para cezası kapsamı dışındaki borçları, rucuen tazminat borçları 48/A kapsamında bulunmamaktadır.

1 21.10.2010-06.09.2018 tarihleri arasında taksitlendirme tecil faiz oranı % 12 olarak uygulanmıştır.

ÖR1) X Madencilik A.Ş. 01.03.2019 tarihinde Kuruma başvurarak 2018/4,5,6,7,8 dönemlerine ait toplam 300.000 TL prim ve gecikme cezası gecikme zammı borcu için 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme yapmak istemektedir. Taksitlendirmek istenilen borçların ait olduğu dönemler başvuru tarihinden geriye doğru 1 yıllık süre içerisinde yer aldığından işverenin 48/A kapsamında tecil taksitlendirme işlemi yapılacaktır.

ÖR2) X Madencilik A.Ş. 15.12.2018 tarihinde Kuruma başvurarak 2017/10,11,12,2018/01,02,03 dönemlerine ait toplam 500.000 TL prim ve gecikme cezası gecikme zammı borcu için 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme uygulamasından yararlanmak istemektedir. Başvuru tarihinden bir yıl önceki tarih 15.12.2017 olduğundan başvuru tarihinden geriye doğru en fazla 01.01.2018 tarihine kadar geriye gidileceğinden bu tarih itibariyle ödeme vadesi dolmamış 2017/12,2018/01,02,03 dönemleri yeni taksitlendirme uygulaması kapsamında işleme alınacak, 2017/10,11 dönemleri ise işleme alınmayacaktır.

ÖR3) X Madencilik A.Ş. 22.04.2019 tarihinde Kuruma başvurarak 2018/06, döneminde tebliğ edilen 200.000 TL rucuen tazminat borcu için 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme uygulamasından yararlanmak istemiştir. Yararlanılmak istenen borç türü yeni taksitlendirme uygulaması kapsamında olmadığından işlemi ünitece reddedilecektir.

3. UYUMLU PRİM BORÇLUSU KAVRAMI VE ŞARTLARI

2018/39 sayılı Genelge uyarınca 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme uygulamasından yararlanmak için işverenlerin uyumlu prim borçlusu olması gerektiği yönünde hükümler içermektedir. Uyumlu prim borçlusu olabilmek için bir takım şartlar birlikte aranmaktadır. Söz konusu şartları aşağıdaki detaylı olarak açıklanmıştır.

3.1. Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti kapsamında yıllık kurumlar ya da gelir vergisi mükellefiyetinin bulunması.

48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme uygulamasından yararlanmak için borçluların ticari, zirai ya da serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla yıllık kurumlar veya gelir vergisi mükellefiyeti olması gerekmektedir. Söz konusu kazanç türlerinde mükellefiyeti olmayanlar yeni taksitlendirme uygulamasından yararlanamayacaktır.

ÖR4) Ali KULAKSIZ çalıştırdığı ev hizmetlisi dolayısıyla 2018/08-09-10-11 dönemlerinde tahakkuk eden ancak ödenmeyen sigorta prim borçlarını için 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme uygulaması kapsamında 01.03.2019 tarihinde Kuruma başvurmuştur. Kurum Ali KULAKSIZ'ın ticari, zirai ya da serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla yıllık kurumlar veya gelir vergisi mükellefiyeti olmaması nedeniyle başvurusunu işleme almamıştır.

3.2. Borçlunun başvuru tarihinden geriye doğru en az 3 yıllık sürede prim ödeme yükümlüsü olması

Sosyal güvenlik uygulamasında işyerleri adres bazında numaralandırılarak bulunduğu yerdeki Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri ya da Sosyal Güvenlik merkez Müdürlüklerine bağlanmıştır. Ancak bazı işyerlerinin icra takip ve taksitlendirme işlemleri işyerinin bağlı olduğu ünite de icra servisi olmadığından icra servisi olan başka bir ünite tarafından yapılmaktadır. Aynı zamanda icra servisi olan bir ünite icra servisi olmayan birden fazla ünitenin de icra işlemlerini yapabilmektedir.

Kural olarak taksitlendirme yapılacak işyerinin başvuru yaptığı tarih itibarıyla bağlı bulunduğu ünite de en az 3 yıldır prim ödeme yükümlüğünün bulunması gerekir. (En az 3 yıldır tescilli işyeri dosyası aranmaktadır) Ancak bu şartın sağlanamaması durumunda işverene bazı alternatifler sunulmuştur. Aşağıda bu kapsamda 4 kural belirtilmiş olup, bu kurallardan birinin cevabı Evet ise taksitlendirme bakımından 3 yıllık primi ödeme yükümlüsü olma şartı yerine getirilmiş olacaktır. Tüm soruların cevabı Hayır ise söz konusu şart sağlanmamış olacağından yeni taksitlendirme uygulamasından yararlanılamayacaktır.

Kural 1) *Taksitlendirme yapılmak istenilen işyerinin bağlı bulunduğu ünite de başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıllık işyeri tescili var mı ?*

Kural 2) *Taksitlendirme yapılmak istenilen işyerinin bağlı bulunduğu ünite de işverenin başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıldır tescilli başka bir işyeri dosyası var mı?*

Kural 3) *Taksitlendirme yapılmak istenilen işyerinin bağlı bulunduğu ünite de icra işlemleri bakımından yetkili olmayıp başka bir üniteye bağlı ise icra işlemleri bakımında yetkili ünite de işverenin başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıldır tescilli başka bir işyeri dosyası var mı ?*

Kural 4) *Taksitlendirme yapılmak istenilen işyerinin bağlı bulunduğu ünite icra işlemleri bakımından yetkili olmayıp başka bir üniteye bağlı ise icra işlemleri bakımında yetkili üniteye bağlı olan diğer ünitelerde işverenin başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıldır tescilli başka bir işyeri dosyası var mı ?*

Son olarak özel nitelikteki inşaat işyerleri ile ihale konusu işyerleri hariç olmak üzere kapanma, terk veya tasfiye olmadığı hâlde işyerinde en fazla iki yıl süre ile sigortalı çalıştırılmayan işyerleri faal kabul edilir ve 3 yıllık prim ödeme yükümlüsü olma şartın gerçekleşmesini engellemez. Ancak sigortalı çalıştırılmayan sürenin iki yılın aşılması halinde işyeri kanun kapsamından çıkacağı için faal olmayan işyerleri için 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme işlemi yapılmayacaktır.

ÖR5) Y Mali Müşavirlik A.Ş. nin Beşiktaş Sosyal Güvenlik Merkezinde 01.02.2015 tarihli işyeri dosyası bulunmaktadır. Söz konusu işyeri 2018/06,07,08 dönem borçlarını için 12.12.2018 tarihinde 48/A kapsamında Kuruma başvurmuştur. 3 yıldır adı geçen ünite de tescilli işyeri olduğundan taksitlendirme işlemi yapılacaktır.

ÖR6) K Gıda A.Ş. nin Beşiktaş Sosyal Güvenlik Merkezinde 01.02.2015 ve 01.06.2017 tarihinde tescil edilen 2 işyeri dosyası bulunmaktadır. İşveren 01.06.2017 tarihinde tescil edilen işyerinin 2018/06,07,08 dönem borçlarını taksitlendirme için 12.12.2018 tarihinde 48/A kapsamında Kuruma başvurmuştur. Söz konusu işyerinin Beşiktaş SGM’de 3 yıldır tescilli olmasa da, ünite deki diğer işyerinin 3 yıldır tescilli olmasından ötürü taksitlendirme işlemi yapılacaktır.

ÖR7) Z İnşaat A.Ş. Kazan Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan işyerinin borçlarını 48/A kapsamında taksitlendirmek için 02.01.2019 tarihinde üniteye başvurmuştur. Ayrıca işverenin Sincan ve Keçiören Sosyal Güvenlik Merkezlerinde işyerleri bulunmaktadır. Söz konusu ünitelerde icra servisi olmadığından işyerinin taksitlendirme işlemleri Rüzgarlı SGM tarafından yapılmaktadır. Söz konusu işyerlerinin tescil tarihleri aşağıdaki gibidir;

Kazan SGM İşyeri Tescil Tarihi: 23.02.2018

Sincan SGM İşyeri Tescil Tarihi: 11.07.2016

Keçiören SGM İşyeri Tescil Tarihi: 24.03.2015

İşverenin Kazan SGM’de bulunan işyerinin başvuru tarihi itibarıyla 3 yıldır tescilli işyeri olmamasına rağmen işyerinin icra işlerini yapmakla yetkili Rüzgarlı SGM’ye icra yönünden bağlı diğer üniteler olan Sincan ve

Keçiören SGM'den birinde 3 yıldır tescilli işyeri bulunduğundan işverenin 48/A kapsamında taksitlendirme işlemi yapılacaktır.

ÖR8) T Turizm A.Ş. Kazan Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan işyerinin borçlarını 48/A kapsamında taksitlendirmek için 02.01.2019 tarihinde üniteye başvurmuştur. Ayrıca işverenin Rüzgarlı Sosyal Güvenlik Merkezlerinde işyeri bulunmaktadır. Kazan SGM'de icra servisi olmayıp, taksitlendirme işlemlerini Rüzgarlı SGM yapmaktadır. Söz konusu işyerlerinin tescil tarihleri aşağıdaki gibidir;

Kazan SGM İşyeri Tescil Tarihi: 23.02.2018

Rüzgarlı SGM İşyeri Tescil Tarihi: 24.03.2015

İşverenin Kazan SGM'de bulunan işyerinin başvuru tarihi itibarıyla 3 yıldır tescili olmamasına rağmen Kazan SGM' icra işlerini yapmakla yetkili Rüzgarlı SGM'de 3 yıldır tescilli işyeri bulunduğundan işverenin taksitlendirme işlemi yapılacaktır.

ÖR9) E Elektronik A.Ş. Elazığ Karakoçan Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan ve 01.04.2012 tarihinde kanun kapsamına alınan işyerinin 2018/07,08,09 döneme ait borçlarını 48/A kapsamında taksitlendirmek için 02.01.2019 tarihinde üniteye başvurmuştur. E Elektronik A.Ş. Elazığ Karakoçan Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı işyeri 01.09.2017 tarihinde 2 yıldan fazla sigortalı çalıştırmadığı için kanun kapsamından çıkarılmıştır. İşyerinin faal olmaması nedeniyle taksitlendirme işlemi yapılamamıştır.

3.3. Taksitlendirme yapılacak işyerinin bağlı olduğu Müdürlükte bulunan işverene bağlı tüm işyerlerinin tamamında 3 yıl içinde verilmesi gerekli prim hizmet bildirelerinin süresinde verilmiş olması gerekmektedir.

48/A kapsamında taksitlendirme şartlarından biri de borçlu işverenin taksitlendirme yapılacak üniteye bulunan tüm işyerlerinin başvuru tarihinden geriye doğru 3 yıl içinde vermesi gereken aylık prim hizmet (muhtasar prim hizmet) bildirelerini süresi içinde Kuruma vermesi gerekmektedir. Ayrıca taksitlendirme yapılacak işyerinin bağlı olduğu ünite icra işlemleri bakımından yetkili değilse işyerinin icra bakımından bağlı olduğu üniteye işverenin işyerleri bulunmaktaysa söz konusu işyerlerinin de yukarıda belirtilen süre içerisinde verilmesi gereken aylık prim hizmet (muhtasar ve prim hizmet) bildirelerin süresi içerisinde Kuruma verilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan süresinde asıl belge verdikten sonra düzeltme amaçlı süresi dışında ek bildirge verilmesi durumları söz konusu şartı ihlal etmemektedir.

Kurum bu maddede belirtilen şartın ihlal edip edilmediğini, işverenin yukarıda belirtilen ünitelerde olan işyerlerinin 3 yıl içinde süresinde vermesi gereken bildirgelerin Kurumun denetim elamanları tarafından, mahkeme kararlarına istinaden, kamu kurum ve kuruluşlarından gelen bilgilere istinaden ya da diğer denetim elemanları tarafından yapılan tespitlere istinaden idari para cezası uygulanarak işleme alınması durumlarından tespit etmektedir.

ÖR10) K Temizlik A.Ş. Kazan Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan işyerinin borçlarını 48/A kapsamında taksitlendirmek için 02.01.2019 tarihinde üniteye başvurmuştur. Söz konusu ünitelerde icra servisi olmayıp, taksitlendirme işlemlerini Rüzgarlı SGM yapmaktadır. İşverenin Rüzgarlı SGM'de de bir işyeri bulunmaktadır. İşverenin Kazan SGM'de bulunan işyeri son 3 yıl içinde vermesi gereken bildirgeleri süresinde vermiştir. Ancak işverenin Rüzgarlı SGM'de bulunan işyeri hakkında bir sigortalıya ait 2017/06 dönemde verilmesi gereken aylık prim hizmet bildirgesinin verilmediği Kurum denetim elemanlarınca 25.10.2017 tarihinde tespit edilerek idari para cezası uygulandığı anlaşılmıştır. Bu nedenle işverenin taksitlendirme başvurusu reddedilmiştir.

3.4. Tecil ve taksitlendirme başvuru tarihi itibariyle 1 yılı geçmiş borcun bulunmaması gerekmektedir.

48/A kapsamında taksitlendirme hükümlerinden yararlanabilmek için başvuru yapılan işyerlerinin başvuru tarihi itibariyle 1 yılı geçmiş prim, idari para cezası ve bunlara bağlı gecikme cezası-gecikme zammı borcunun bulunmaması gerekmektedir. Bazı kaynaklarda işyerinin bir yılı aşkın borcu olsa da son 1 yıldaki borçlarını bu kapsamda yeni uygulama kapsamında tecil ve taksitlendirebileceği ifade edilmektedir. Ancak Genelge uyarınca işyerinin bir yılı aşkın borcunun bulunması durumunda 48/A kapsamında taksitlendirme uygulamasından 1 yıllık borçlardan yararlanıp, öncesinden yararlanma gibi bir durum söz konusu olmayıp, işyeri 48/A kapsamında taksitlendirme uygulamasından hiçbir şekilde yararlanamayacaktır.

İşyerinin çeşitli kanunlar uyarınca devam eden yapılandırma kapsamındaki borçları, 6183 sayılı Kanununun 48. maddesi kapsamında bozulmamış tecil ve taksitlendirilmiş borçları ve 48/A kapsamında taksitlendirme uygulaması

kapsamında bozulmamış tecil ve taksitlendirme/yapılandırma borçları son 1 yıllık süre içerisinde borcun olmaması şartına engel teşkil etmemektedir. Ayrıca işyerinin Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara bağlı gecikme cezası-gecikme zammı borcunun dışında başka türde borçlarının olması durumunda söz konusu borçlar da son 1 yıllık süre içerisinde borcun olmaması şartına engel teşkil etmemektedir.

ÖR11) F Ayakkabıcılık A.Ş. Eskişehir Tepebaşı Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan ve işyerinin 2018/03,04,05,06,07 dönemine ait borçlarını 48/A kapsamında taksitlendirmek için 02.05.2019 tarihinde üniteye başvurmuştur. F Ayakkabıcılık A.Ş.'nin başvuru tarihi itibarıyla bir yılı aşkın döneme ait borcunun bulunması nedeniyle hiçbir borcu 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirmeden yararlandırılmamıştır.

3.5. Borçlunun çok zor durum halinin tespiti gerekmektedir.

Borçlunun çok zor halinin tespitinde işverenin başvuru tarihi itibarıyla 3 ay geçmemiş mali tablolarındaki nakit oranı, likidite oranı ve kaldıraç oranlarının Kurumun belirlediği değerlerde olması gerekmektedir. Söz konusu oranların tespitinde yeminli mali müşavir ya da mali müşavirler tarafından tanzim edilen raporlar aranmaktadır. İşverenin yeni taksitlendirme uygulamasından yararlanabilmesi için nakit oranının 0,1 veya 0,1 den küçük olması, likidite oranının 0,7 veya 0,7 den küçük olması, kaldıraç oranının 0,7 veya 0,7 den büyük olması gerekmektedir. Yukarıda belirtilen 3 şartın bir arada sağlanması gerekmektedir.

Yeminli mali müşavir ya da mali müşavirler tarafından düzenlenen raporlar neticesinde, işverenin 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme hükümlerinden yararlanmaması gerektiği halde yararlanılmış olması durumunda, borç ödenerek tecil ve taksitlendirme işlemi bitmiş olsa bile tecil ve taksitlendirme işlemi iptal edilecektir. Kasten gerçeğe aykırı rapor düzenleyerek Kurum zararına sebebiyet verdiği anlaşılan meslek mensupları oluşan Kurum zararından borçlu ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulacaktır. Kurum zararına sebebiyet verdikleri veya henüz zarar doğmamış olsa bile Kurumu yanılttıkları tespit edilen meslek mensuplarının 5 yıl boyunca bu kapsamda düzenledikleri raporlara itibar edilmeyecektir.

4. YENİ TAKSİTLENDİRME UYGULAMASINDA TEMİNAT ARANMASI

İşyeri ve borç türüne bakılmaksızın 500.000 TL yi aşan taksitlendirmek istenilen borçlarda 48/A kapsamında tecil ve taksitlendirme uygulamasından faydalanabilmek için aşan tutarın % 25'i kadar taşınır, taşınmaz hazine bonusu yada şahsi kefalet gibi Kurumun belirlediği türde teminat aranmaktadır. Teminata esas borç hesaplanırken borç ana parası ile gecikme cezası-zammı yerine kullanılan yurtiçi üfe tutarı baz alınır. İşveren tarafından teminatsız olarak taksitlendirme uygulamasından daha önce yararlanılmış ise, 500.000 TL teminatsız olarak yararlanılabilecek borç üst sınırından daha önce teminatsız olarak yararlanılan borç tutarı çıkarılarak kalan tutardan yeni taksitlendirme için teminatsız olarak faydalandırılır.

ÖR) R Bankacılık A.Ş. 400.000 TL borç aslı, 93.259 TL gecikme cezası gecikme zammı borcunun 48/A kapsamında taksitlendirmek istemektedir. Gecikme cezası gecikme zammına isabet eden yurtiçi üfe tutarı 16.923 TL'dir. Bu kapsamda işverenin;

$(400.000+16.923)416.923 \text{ TL} \leq 500.000$ olduğundan teminat göstermesine gerek yoktur.

ÖR) R Bankacılık A.Ş. 416.923 TL borcunu 48/A kapsamında taksitlendirdikten sonra 2. defa bu kez 200.000 TL borç aslı 48.214 TL gecikme cezası gecikme zammı borcunu 48/A kapsamında taksitlendirmek istemektedir. Gecikme cezası gecikme zammına isabet eden yurtiçi üfe tutarı 8.101 TL'dir. Bu kapsamda işverenin;

$$[(200.000+8.101)-(500.000-416.923)]*0,25$$

$$(208.101-83.077)*0,25= 31.256 \text{ TL teminat göstermesi gerekmektedir.}$$

5. ÇOK ZOR DURUM DERECEŚİNE GÖRE TAKSİT VE FAİZ ORANI SEÇENEKLERİNİN UYGULANMASI

48/A kapsamında taksitlendirme uygulamasında işverenin çok zor durumda olma derecesine göre faiz oranı ve taksitlendirme sayısı belirtilenmektedir. İşveren çok zor durum derecesine belirlen taksitlendirme seçeneğini birini seçebilmektedir.

Çok zor durumda olmak için nakit oranının 0,1 veya 0,1 den küçük olması, likidite oranının 0,7 veya 0,7 den küçük olması, kaldıraç oranının 0,7 veya 0,7 den büyük olması gerekmektedir. Yukarıda belirtilen 3 şartın bir arada

sağlanması gerekmektedir. Ancak çok zor durum derecesinin tespitinde sadece likidite ve kaldıraç oranı kullanılmakta, nakit oranı ise kullanılmamaktadır. Aşağıda “LİKİDİTE VE KALDIRAÇ DERECE BELİRLEME TABLOSU”ndan söz konusu oranların bulunduğu aralığa göre hangi derecede oldukları tespit edilmektedir. Her iki oran için tespit edilen dereceler toplanmakta ve bulunan sayı için TECİL SÜRESİ VE FAİZ ORANI BELİRLEME TABLOSU’ndan taksitlendirme seçeneği belirlenmektedir.

LİKİDİTE VE KALDIRAÇ DERECE BELİRLEME TABLOSU			
Likidite Analizi Tablosu		Kaldıraç Analizi Tablosu	
Derece (L)	Oran (X)	Derece (K)	Oran (Y)
1	$0,6 < X \leq 0,7$	1	$0,7 \leq Y \leq 0,8$
2	$0,5 \leq X < 0,6$	2	$0,8 < Y \leq 0,9$
3	$0,4 \leq X < 0,5$	3	$0,9 < Y \leq 1,0$
4	$0,3 \leq X < 0,4$	4	$1,0 < Y \leq 1,1$
5	$X < 0,3$	5	$1,1 < Y$

TECİL SÜRESİ VE FAİZ ORANI BELİRLEME TABLOSU			
Çok Zor Durum Derecesi (L+K)	Taksitlendirme Süresi Tercihi	Faiz Tespiti	Tecil Faizi
2 VEYA 3 OLANLAR	18 aya kadar	TFO x 0,75	16,50%
	12 aya kadar	TFO x 0,7	15,40%
	6 aya kadar	TFO x 0,65	14,30%
4 VEYA 5 OLANLAR	24 aya kadar	TFO x 0,7	15,40%
	18 aya kadar	TFO x 0,6	13,20%
	12 aya kadar	TFO x 0,5	11,00%
	6 aya kadar	TFO x 0,4	8,80%
6 VEYA 7 OLANLAR	36 aya kadar	TFO x 0,7	15,40%
	24 aya kadar	TFO x 0,6	13,20%
	18 aya kadar	TFO x 0,5	11,00%
	12 aya kadar	TFO x 0,4	8,80%
	6 aya kadar	TFO x 0,3	6,60%

8 VEYA 9 OLANLAR	48 aya kadar	TFO x 0,6	13,20%
	36 aya kadar	TFO x 0,5	11,00%
	24 aya kadar	TFO x 0,4	8,80%
	18 aya kadar	TFO x 0,3	6,60%
	12 aya kadar	TFO x 0,2	4,40%
	6 aya kadar	TFO x 0,1	2,20%
10 OLANLAR	60 aya kadar	TFO x 0,5	11,00%
	48 aya kadar	TFO x 0,4	8,80%
	36 aya kadar	TFO x 0,3	6,60%
	24 aya kadar	TFO x 0,2	4,40%
	18 aya kadar	TFO x 0,15	3,30%
	12 aya kadar	TFO x 0,1	2,20%
	6 aya kadar	TFO x 0,05	1,10%

ÖR12) J Demir Çelik A.Ş. İstanbul Esenyurt Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan ve işyerinin 2018/03,04,05,06,07 dönemine ait borçlarını 48/A kapsamında taksitlendirmek için 02.05.2019 tarihinde üniteye başvurmuştur. İşverenin oranları aşağıdaki gibidir: Nakit Oranı: 0,08, Likidite Oranı: 0,45, Kaldıraç Oranı: 0,96

Tabloya göre likidite derecesi 3, kaldıraç derecesi 3 olduğundan dereceler toplamı 6'dır. Çok zor durum 6 puanına göre taksitlendirme tablosundan işveren 36 ay taksitlendirmeyi seçmiş ve tecil faiz oranı % 15,40 olarak uygulanmıştır.

6. YENİ TAKSİTLENDİRME UYGULAMASININ BOZULMASI

Yeni taksitlendirme uygulamasının şartlarının ihlali söz konusu taksitlendirme uygulamasının taksitlerinin ödemesi ve cari prim borçlarının ödenmesi bakımından iki ayrı başlık altında incelenmesi gerekmektedir.

a) 48/A kapsamında taksitlerinin ödemesi bakımından

48/A kapsamında taksitlendirme uygulamasında 3 ve üzeri taksitin süresinde tam olarak ödenmemesi durumunda taksitlendirme bozulmaktadır. Ayrıca taksitlendirmenin bozulmasını gerektirmeyen 1 veya 2 taksit ihlali kapsamında ödenmeyen taksitlerin de taksitlendirmenin son taksitini izleyen ayın sonuna kadar faiziyle birlikte ödenmesi gerekmektedir.

b) Cari prim borçlarının ödenmesi bakımından

48/A kapsamında taksitlendirme uygulamasında cari prim borcu denildiğinde işverenin taksitlendirme yapacağı ünite de olup taksitlendirme yapılan ya da yapılmayan tüm işyerlerinin anlaşılması gerekmektedir.

Bir takvim yılında 3 veya daha fazla cari primlerini borcun ait olduğu dönemi izleyen takvim yılı sonuna kadar ödemeyen işverenlerin o ünite deki 48/A kapsamında taksitlendirme işlemi bozulmaktadır. Cari prim borçlarını ödeme süresinin yeni taksitlendirme uygulaması son taksit vadesini geçmeden ödenmesi gerekmektedir.

ÖR13) L Sağlık Hizmetleri A.Ş. İstanbul Sarıyer Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan ve işyerinin borçlarını 02.02.2019 tarihinde üniteye başvurarak 48/A kapsamında 36 ay taksitlendirme yapmıştır. İşveren 02.03.2019 ve 01.06.2019 tarihindeki yapılandırma taksitlerini ödeyememiştir. İşveren süresinde ödemediği taksitleri 36 aylık taksitlendirme süresinin sonuna kadar ödemiştir. Bu nedenle işverenin 48/A kapsamında taksitlendirme işlemi bozulmamıştır.

ÖR14) L Sağlık Hizmetleri A.Ş. İstanbul Sarıyer Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan ve işyerinin borçlarını 02.02.2019 tarihinde üniteye başvurarak 48/A kapsamında 36 ay taksitlendirme yapmıştır. İşveren 02.03.2019, 05.04.2019 ve 01.06.2020 tarihindeki yapılandırma taksitlerini ödeyememiştir. Bu nedenle işverenin 48/A kapsamında taksitlendirme işlemi bozulmuştur.

ÖR15) L Sağlık Hizmetleri A.Ş. İstanbul Sarıyer Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan ve işyerinin borçlarını 02.02.2019 tarihinde üniteye başvurarak 48/A kapsamında 36 ay taksitlendirme yapmıştır. Taksitleri düzenli ödemekle birlikte işveren 2019/07, 2019/10 ve 2019/11 dönemlerine ait cari prim borçlarını ait oldukları dönemi izleyen takvim yılı sonu olan 31.12.2020 tarihine kadar ödememiştir. Bu nedenle işverenin ilgili ünite deki taksitlendirmesi bozulmuştur.

7. BOZULMA SONRASI TEKRAR TAKSİTLENDİRMENİN DEVAMI HAKKI (İHYA)

48/A kapsamında taksitlendirme uygulamasının şartlarının ihlal edilmesi nedeniyle bozulması durumunda taksitlendirmenin devamını sağlayan 2 hak daha verilmektedir. Buna göre işverenin tecil şartlarına uymaması nedeniyle

bozulma şartının oluştuğu tarihten itibaren 30 gün içinde yazılı olarak Kurma başvurması ve ödenmeyen taksitlerin veya cari primlerin tecil faiziyle birlikte bu sürede ödenmesi halinde tecil ve taksitlendirme işlemi geçerli sayılacaktır. Bu hak toplamda en fazla iki kez kullanılabilir.

8. BAŞVURU

Yeni taksitlendirme uygulamasından yararlanmak isteyen borçluların her bir işyeri için bağlı oldukları sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ sosyal güvenlik merkezine başvuru formu ve eki belgeler ile birlikte yazılı olarak başvurmaları gerekir. Yeni taksitlendirme uygulaması kısmi olarak yapılmadığından işyeri bazında kapsama giren borç türlerinin tamamı için taksitlendirme talebinde bulunulması gerekir. Asıl işverenler, alt işverenlerin söz konusu sigorta prim borçlarından sorumlu olduğundan alt işverenler adına başvuru yapabilmektedir. Alt işverenler de kendi borçları için yeni taksitlendirme uygulaması için başvuru yapabilirler.

9. HACİZLİ MALLARIN DURUMU VE HACİZLİ MALLARIN SATIŞINA KURUMCA İZİN VERİLMESİ

Borçlunun malları üzerinde daha önce Kurum tarafından haciz tatbik edilmişse yeni taksitlendirme uygulaması için haczedilen mallar artık teminat olarak kabul edilir. Daha önce Kurumca haczedilen mallarda haczin nasıl kaldırılacağı konusu oldukça detaylı ve karmaşık olduğundan konuyu basitleştirmek adına bir örnek üzerinden anlatmak daha faydalı olacaktır. Örneğin öncesinde haczin kaldırılması için bilinmesi gerekli hususlar şunlardır;

- Haciz konulan mal veya hakkın bölünebilir nitelikte olunması gerekmektedir.
- Borcun 48/A kapsamında taksitlendirilip taksitler ile cari ay primlerinin düzenli olarak ödenmesi gerekmektedir.
- Hacizli mal ya da hakkın değerinin borç tutarından az olmaması gerekmektedir.
- Hacizli mal ya da hakkın değeri taksitlendirme için zorunlu teminat tutarından düşükse aradaki farkın tamamlanması gerekmektedir. Borç teminat gösterilmeyecek tutardan az olsa bile daha önce haczedilen mal veya hak üzerindeki haciz ödeme nispetinde kaldırılır.

ÖR16) P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. İstanbul Arnavutköy Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan işyerinin toplam 1.450.000 milyon borcu dolayısıyla daha önceden Y Bankasındaki 1.750.000 vadeli mevduatına Kurum tarafından E-haciz konulmuştur. P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. 48/A kapsamında taksitlendirme yapmış ve tecil faiziyle birlikte toplam borç tutarı 1.500.000 TL olarak taksitlendirilmiştir. P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. taksitlerini ve cari borçları düzenli ödemekte iken hacizli mevduatın kaldırılmasını talep etmiş. Talep tarihine kadar tecil edilen borcun 250.000 TL'sini ödemiştir. Ayrıca cari prim borçlarını da düzenli ödemiştir. Bu durumda Kurum tarafından vadeli mevduat üzerindeki haciz kalan borç düzeyine çekilerek 500.000 TL tutarında vadeli mevduat üzerindeki haciz kaldırılmıştır.

ÖR17) P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. İstanbul Arnavutköy Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan işyerinin toplam 1.450.000 milyon borcu dolayısıyla daha önceden Y Bankasındaki 1.000.000 TL vadeli mevduatına Kurum tarafından E-haciz konulmuştur. P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. 48/A kapsamında taksitlendirme yapmış ve tecil faiziyle birlikte toplam borç tutarı 1.500.000 TL olarak taksitlendirilmiştir. P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. taksitlerini ve cari borçları düzenli ödemekte iken hacizli mevduatın kaldırılmasını talep etmiş. Talep tarihine kadar tecil edilen borcun 250.000 TL'sini ödemiştir. Ayrıca cari prim borçlarını da düzenli ödemiştir. Ödeme sonrası kalan borç tutarı 1.250.000 TL olması ve teminatın borcu karşılamaması nedeniyle Kurumca mevduat üzerindeki haciz işlemi kaldırılmamıştır.

ÖR18) P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. İstanbul Arnavutköy Sosyal Güvenlik Merkezine bağlı olan işyerinin toplam 1.450.000 milyon borcu dolayısıyla daha önceden Y Bankasındaki 100.000 TL vadeli mevduatına Kurum tarafından E-haciz konulmuştur. P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. 48/A kapsamında taksitlendirme yapmış ve tecil faiziyle birlikte toplam borç tutarı 1.500.000 TL olarak taksitlendirilmiştir. P Cam Sanayi Hizmetleri A.Ş. taksitlerini ve cari borçları düzenli ödemekte iken hacizli mevduatın kaldırılmasını talep etmiş. Talep tarihine kadar tecil edilen borcun 250.000 TL'sini ödemiştir. Ayrıca cari prim borçlarını da düzenli ödemiştir. Borçlunun taksitlendirme için göstermesi gereken zorunlu teminat 242.500 TL olarak hesaplanmıştır. Bu durumda işverenin hacizli malın zorunlu değeri teminat tutarını karşılamadığından aradaki 142.500 TL farkın teminat olarak tamamlanması borçludan istenilmiştir.

Son olarak borçlunun borcunun 2.000.000 TL'yi aşmaması, mahcuz malın menkul ve/veya gayrimenkul olması ve 6183 sayılı Kanuna göre belirlenmiş değerinin %50'sinden aşağı olmamak üzere satış bedelinin %50'sinin Kuruma ödenmesi durumunda Kurumca hacizli malın satışına izin verilmektedir. Bu takdirde, tecil ve taksitlendirmenin yapıldığı borç için hesaplanan zorunlu teminat tutarını karşılayacak mahcuz mal ve/veya teminat bulunması ve Kuruma ödenmesi gereken bedelin ödenmesi şartıyla satılan mal üzerindeki haciz de kaldırılmaktadır. İşveren borcunun 2.000.000 TL'yi aşması halinde ise Kurumun hacizli malın satışına izin vermesi için yukarıda belirtilen şartlarla birlikte mahcuz malın değerini 2.000.000 TL'nin altında olması gerekmektedir.

10. SONUÇ

Son bir yılda tahakkuk eden ve işverence ödenemeyen prim ve idari para cezası borçları ve bunlara isabet eden gecikme zammı ve gecikme cezası borçları için yasa koyucu tarafından yeni bir taksitlendirme uygulaması getirilerek, işverenler var olan taksitlendirme modeline göre önemli avantajlar sağlanmıştır. Yazımızda detaylı olarak anlatıldığı üzere var olan taksitlendirme uygulamasına göre 48/A kapsamındaki taksitlendirme uygulamasında, daha düşük tecil faiz oranı uygulanmakta olup, borçlu tarafından daha çok taksit sayısı seçilebilmekte, gecikme cezası ve gecikme zammı yerine yurtiçi-üfe enflasyon oranı uygulanmakta ve daha az teminat gösterilmesi istenilmektedir. 48/A kapsamında taksitlendirme uygulaması tıpkı torba kanunlarla borçların yapılandırılması suretiyle elde edilen avantajı sağlamaktadır. Üstelik yeni taksitlendirme uygulamasında taksitlendirmenin bozulması durumlarına karşı, uyumlu prim borçlularına bozulmadan itibaren bir ay içinde başvurarak yeniden taksitlendirmenin teminini sağlama hakkı verilmektedir. Söz konusu hak en fazla 2 defa kullanılabilenmektedir.

Diğer taraftan yeni taksitlendirme uygulamasından, son bir yılda tahakkuk eden ve prim ve idari para cezası borçları ile bunlara isabet eden gecikme cezası ve gecikme zammı borçları için uyumlu prim borçlusu olma şartlarını taşıyan işverenler yararlanabilmektedir. Kimlerin uyumlu prim borçlusu olduğu yazımızda detaylı anlatıldığı üzere yeminli mali müşavirler, mali müşavirler ve Kurum tarafından birlikte belirlenmektedir. 48/A kapsamında taksitlendirme uygulaması var olan taksitlendirme uygulamasına alternatif olarak getirilmiş bir uygulamadır.

48/A kapsamında taksitlendirme uygulaması kapsamında girmeyen borçlar, ya da 48/A kapsamında taksitlendirme uygulaması şartlarını taşımayan borçlular var olan taksitlendirme uygulaması kapsamında yine her zaman borçlarını taksitlendirebilirler.

KAYNAKÇA

Sosyal Güvenlik Kurumu (15.11.2018) *2018/39 sayılı Genelge*, Ankara
Sosyal Güvenlik Kurumu (21.06.2011) *2011/53 sayılı Genelge*, Ankara
T.C. Yasalar (16.06.2006). *5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu*. Ankara: Resmi Gazete (26200)

T.C. Yasalar (28.07.1953). *6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun*. Ankara: Resmi Gazete 8469 sayılı)

T.C. Yasalar (28.07.1953). *7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*. Ankara: Resmi Gazete 30078 sayılı)